

Jona, een vreemde vogel ?! 2. “Als alles gaat kraken....” Jona 1:1-16 en Openb.20:11-13. Tekst: ‘Zij riepen ieder tot zijn god en wierpen de lading in zee...’ (Jona 1:5a). ‘En de boeken werden geopend....’ (Openb.20:12m). ‘.....en zij legden geloften af.’(Jona 1:16c). Gez. 434:1,2,4, Psalm 93, 67:2, 46:1,3, Gez.445:2,3, Gez. 462:1, 2, 4, 456:3.

Eén keer per jaar is het, in elke gemeente op de basisschool. De kinderen van groep 7. Je ziet het 's morgens al. Op weg naar school. Op de trottoirs zitten her en der twee mensen. Notitieboekje bij zich. Aantekeningen maken. Straks komen ze voorbij. De kinderen. Twee aan twee. *Hesjes aan*. Verkeersexamen. Thuis zijn de fietsen goed nagekeken. De rem, bel, verlichting, banden. Vandaag gaat het gebeuren. Goed opletten. Gevaarlijk kruispunt. Duidelijk richting aangeven. Verkeerslichten. Aan welke kant van de weg fiets je? Hoeveel naast elkaar? Belangrijk. Verkeer: *levensgevaarlijk voor kinderen*. Je wilt toch niet dat ze verongelukken? Maar je kunt ook niet altijd mee blijven fietsen. Leren loslaten. *Daarom blijf ik het zeggen, hoor*. Opletten. In het verkeer. Kruispunten, voorrangswegen, verkeersborden. Verkeersexamen. Een belangrijk diploma! De burgemeester zelf of de politie reikt het uit!

Lieve mensen, in de Bijbel worden gelovigen ‘*mensen van de weg*’ genoemd. (Hand.9:2). Het verkeer met God, met je medemens, met je zelf. Is dat ook gevaarlijk? Ja. Hoeveel mensen haakten niet af of liepen vast. Met God, met de kerk, met het geloof, met hun naaste, met zichzelf? Dat smalle pad, dat uitloopt op de hemelstad. Hoe kom je daarop? Mensen van de weg, de weg van het geloof. Jezus volgen. Zijn verkeersregels, Zijn beloften, Zijn geboden. Net als de kinderen op de basisschool. Je moet ze kennen. *Neen, wij krijgen vanmorgen geen hesjes mee, als we de kerk weer uitgaan*. Maar elke zondag is wel een *opfriscursus*. Over de weg van het geloof. Gevaarlijke kruispunten. Dan moet je extra opletten. Daar zijn al zoveel mensen verongelukt. Of misschien wel nooit die weg opgekomen. Omdat ze niet durfden, niet konden, niet wilden oversteken....

Vanmorgen komen we *vier* van die *kruispunten* tegen. Eigenlijk vijf, maar die laatste is zo gevaarlijk, die houden we apart, voor volgende week. Aan deze vier hebben we onze handen al vol. Ik hoop dat we er overheen komen. Met Gods hulp. En met het woord van een kleine profeet, die vreemde vogel, Jona. En met een woord van een andere profeet. Die wordt óók vaak afgeschilderd als een vogel. Niet een duif, maar een arend, een adelaar. In heel veel oude kerken vind je hem zó terug. *Johannes*. Hij heeft het over *boeken, die open gaan*. En u weet: arenden, dat zijn vogels met heel scherpe ogen. Die kunnen heel ver zien. Johannes, de tweede vogel. Ook een profeet! Maar die nog veel verder kon zien dan Jona, die duif!

We gaan eerst naar Jona. ‘*Ga naar koning Jerobeam*’ had God tegen hem gezegd. (2 Kon.14:25). Zeg tegen die koning: het gaat goed met de economie, de oogst, de veilige grenzen, het verkeer tussen de mensen. Voorlopig geen vrees voor terreur, voor zorgen, voor ongelukken. Ga! Met zo’n mooie boodschap wil je wel profeet zijn. Jona gaat.

Een paar jaar later komt *de volgende opdracht*. *Ga naar Ninevé*. Zeg tegen de mensen daar: het gaat niet goed. Als u zich niet bekeert, gaat de hele stad eraan. Het wordt één verkeerschaos op alle wegen van geloof en leven. ... Maar op zo’n boodschap zit deze profeet niet te wachten. Hij vlucht. Zoekt een vluchtschip. Vindt er een. Dit soort schepen liggen altijd wel klaar. Om te ontvluchten aan je roeping van God. Hij betaalt de vrachtprijs. En duikt onder. Helemaal onder in het schip. Niet bij mensen, die kunnen je moeilijke vragen stellen, maar bij

de vracht. Dit is *het eerste gevaarlijke kruispunt*.

U en ik worden geroepen, door God, in deze wereld. Ga met Hem, Zijn Woord, Zijn dienst. Jezus is de weg. In je huwelijk, in je gezin, maar ook als je alleen bent, in je kerk, in je vrije tijd, in de politiek, in al je relaties, op alle terreinen van het leven. Geen makkelijke weg, want een smalle weg. Geen voorrangsweg, zeker niet in deze tijd, dus oppassen. En wat doen WIJ met Gods roeping in ons leven? Zeker als je weet: leven tot Zijn eer, dat is niet makkelijk. Het eerste gevaarlijk kruispunt. Rechtdoor met Hem, of....afslaan zonder Hem? Jona kiest voor het laatste. Helemaal onder in het schip. Ver van God en mensen. Dat denkt hij. Maar wie verkeerd kiest, dit eerste kruispunt wil vermijden...Stil, er gaat een noodsignaal. Er steekt een storm op. Jona valt in slaap, een diepe slaap. Hoe is het mogelijk, dat je kunt slapen. Terwijl alle alarmbellen rinkelen. *Hoe vaak gebeurde dat al in ons leven?* Zorgen, moeiten, problemen. God roept. Hij wil ons wakker maken, houden. Blijf bij de les. Gods weg in deze wereld. Heb je nog contact met Hem? Wanneer werd je voor het laatste geraakt door woorden van Hem? Een lied, dat je bij bleef? Een preek, die je stil zette? Een gesprek na de dienst? Jona slaapt door. En de bemanning tobt. **Een houten schip. Wat zal dat gekraakt hebben.** Golven, die er overheen slaan. Stormen, die het teisteren. Bemanningsleden, die sjorren, trekken, hijsen, roeien,.... bagage overboord, dan komt het iets hoger op de zee, schept het minder water....wat zal het *gekraakt* hebben, dat grote houten schip. Vroeger voeren die schepen nooit op volle zee. Dat was te riskant. Altijd onder de kust. Maar met zulk weer zie je geen kust. Wil je veilig over dit eerste gevaarlijke kruispunt? *Niet slapen, geen verkeerde afslag nemen! Negeer nooit Gods roepstem, Zijn SOS!*

Ondertussen, wat een sympathieke bemanning. Wat zetten zij zich in! We naderen een *tweede gevaarlijk kruispunt*. Hoe overleven we deze storm? Zij doen twee dingen. Bidden en werken. Dat is goed. Handen samen en handen uit de mouwen. Hoe doen wij dat, als het stormt? Zorgen bij het ouder worden. Verdriet om of met je kinderen? Een krakende wereld, die je soms zo moedeloos maakt? Handen samen 'o God bewaar me' en handen uit de mouwen? Ballast overboord! Zijn er dingen in mijn leven ingeslopen, niet goed voor God en voor mijn medemens? Verkeersregels op de weg van het geloof vergeten? Verkeerde afslagen in mijn leven gekozen? Stopborden genegeerd? Voorrangregels...*niet mijn wil, maar Uw wil geschiede*.... in de wind geslagen? Bidden en werken. **Twee roeispanten op dat kleine roeibootje van óns leven!** Met één kom je niet vooruit, draai je alleen maar rond....!

Maar het helpt niet. Althans hier niet. Het krakende schip maakt steeds meer water. Nog even en ze verdrinken. Wat nu....? Er is nog één man aan boord, die nog kan meehelpen. Maar die slaapt. Ze maken Jona wakker. Ze vragen hem niet eens om de handen uit de mouwen te steken, doe ze eerst maar samen. Mooi detail. In welke God die bemanning gelooft, weet ik niet. Maar blijkbaar verwachten ze veel van het gebed. U ook, jij? Bidden dat is *onze goddelijke wegenwacht* in ons dagelijks verkeer. Hoe gaat het daarmee, met uw gebed? Elke dag hetzelfde? Of iets persoonlijker? Altijd stil of, zelfs als je alleen bent: hardop? Hoeveel mensen bidden met hun mobieltje aan en hun gedachten bij duizend andere dingen? Wil je veilig over dit tweede kruispunt? *Is dat pasje, lidmaatschap van Gods wegenwacht geactiveerd? Het is gratis!*

We naderen een *derde gevaarlijk kruispunt*. De bemanning denkt: er is een

rechtstreeks verband tussen de zonde van één mens en de storm. Klopt dat? Natuurlijk in het algemeen kun je zeggen: waren er geen zonden, dan waren er geen wonden. Maar zomaar, voor een ander uitmaken: dat is Gods straf op jouw zonden, kan dat, mag dat? Er staat wel in de Bijbel, dat God ons straft, *maar naar onze zonde niet?*(Ps.103:9) En God is toch een liefdevolle Vader? Niet voor niets heeft Hij op de levensweg gebods- en verbodsborden gezet. Waarschuwingen voor gevaarlijke kruispunten. Maar dit, wat die bemanning nu denkt ... *misschien is er één man aan boord, door wie dit kwaad ons allemaal overkomt, alsof ze zelf nooit iets fout doen...* en dan ook nog dat andere: *het lot werpen* en dan kijken wie deze storm heeft veroorzaakt? Neen, niet goed. Zijn ze niet zelf even grote zondaren? Toch maakt God soms ook van 'verkeerde' middelen gebruik om mensen stil te zetten, om een stopbord te plaatsen..... om mensen tot bezinning te brengen. Maar hoeveel moet er om ons heen gaan kraken, voordat wij echt naar Boven zien? Ze werpen het lot. Het lot viel op Jona. Geen gewoon middel. En toch...een kromme stok! Een rechte slag! Gods roepstem komt op veel manieren tot ons! Reken daar mee! Wilt u veilig over dit derde kruispunt!? *Ons leven hangt niet van dobbelstenen af!*

We naderen het *vierde gevaarlijk kruispunt*. Hoe is de reactie van Jona? Ach, zondaars zijn we allemaal? Ik ben hier aan boord heus niet de enige. Hoeveel mensen zijn er op dit kruispunt al omgekomen? Mensen, die bij alle tegenslagen in hun leven alleen maar zeggen: áls er dan een God van Liefde is, waarom moet mij dit overkomen? Ben ik soms slechter dan anderen, dat mijn gezin zo uit elkaar valt, dat het in mijn leven zo vaak niet lukt, dat mijn relatie vastloopt, dat deze akelige ziekte mij overkomt, dat ik steeds meer moeite krijg met de wereld waarin ik leef, dat ik die liefdevolle hand van God in steeds minder dingen ga zien....

Een gevaarlijk kruispunt, dit vierde. **De waarom-vraag**. Maar niet voor Jona. I.p.v. te verongelukken, hier wordt hij wakker. STEEK DIT GEVAARLIJKE KRUISPUNT NOOIT MET JE OGEN DICHT OVER. De bemanning vraagt hem: wat is uw werk, waar komt u vandaan, welk land, welk volk....Ineens leren we Jona van een heel andere kant kennen. De **profeet** in hem wordt wakker. De vreemde vogel komt thuis, bij God. Hij had weer kunnen onderduiken. Anoniem kunnen blijven. Zoals wij. Bij het jeu de boulen, of tijdens de wandelingen, of na afloop van de dienst bij de koffie, in Patricia... Niet napraten over Gods weg in jouw leven... maar over het weer, over het eten, over andere mensen en hoe fout zij soms roeien.... Jona had kunnen zeggen: ik snap het ook niet, ik weet niet.... Hoeveel mensen zijn op dit vierde kruispunt verongelukt? Vastgelopen op de weg van het geloof. Maar Jona wordt **wakker!** Ik, wie ik ben? *"Ik ben een Hebreëër, ik vrees (d.w.z.: dien) de God, die de hemel, de zee en het droge heeft gemaakt. D.w.z. Die ook de macht heeft om de storm te bedaren.*

Wat gebeurt hier? Zo kennen we hem niet. Zo eerlijk, zo oprecht, zo open. Hoe kan dat? Weet u, toen dat houten schip ging kraken, toen er steeds meer overboord ging, toen de radeloosheid toesloeg... toen gingen ook *de boeken open*. **Zijn geweten**. Zo zegt die andere profeet dat, Johannes, op één van de laatste bladzijden van de Bijbel. U weet het. Aan het eind van ons leven moeten we allemaal verantwoording afleggen. Wat hebben we met ons leven gedaan, met onze talenten, met onze tijd? In ons verkeer met God en mensen? Waar gaven we voorrang aan? Waar vermorsten we onze kostbare tijd? Waar stopten we voor? Voor wie hadden we tijd, voor wie niet? Wat voor waardevols ging als ballast overboord en wat was toch niet zo waardevol? De boeken gaan open aan het einde van onze levensreis.

Eén van onze belijdenisgeschriften noemt dat: de **gewetens gaan spreken**. (NGB artikel 37) Guido de Brés schreef het aan zijn vrouw, kort voordat hij de brandstapel op ging in Brussel. De boeken, de gewetens, die gaan spreken, dat gebeurt niet alleen aan het eind. Alice Nahon zei het al, dat moet elke dag: *"'t is goed in 't eigen hart te kijken. Nog éven voor het slapen gaan. Of ik van dageraad tot avond. Geen enkel hart heb pijn gedaan..."*

Gaat er bij jou nu ook wat kraken? Wat komen we veel tekort tegenover God en tegenover elkaar. Eerlijk biecht Jona alles op: ik ben op de vlucht voor de God, Die de zee en het droge heeft gemaakt. En dan gebeurt het. De sympathieke bemanningsleden nemen Jona op, hij vraagt er zelf om... Een duif, die niet kan zwemmen, kopje onder. Toen kwam de zee tot bedaren. Bemanning gered. Schip gered. Zij: veilig strand voor 't oog. En Jona....? Ook gered! Althans, niet meer in mensenhanden. Maar in Gods handen. En daar ben je veilig, altijd. Want als het boek van je geweten open gaat, er is nóg een boek, het evangelie van Jezus Christus! Hij ging aan het kruis overboord, opdat wij zouden leven, nu en eeuwig! Dank Hem. Loof Hem. Prijs Hem. Aanbidt Hem. Jezus, mijn Heiland!

Ik bouw op U, mijn schild en mijn Verlosser, niet eenzaam ga ik op de vijand aan (ook al heet die vijand: mijn geweten!) in 't laatste uur (en al eerder!) zal 'k zegevierend ingaan, in rust met U, Die mij heeft voort geleid.

Gelovend ga ik, eigen zwakheid voelend, en telkens weer moet ik Uw kracht verstaan, dus rijst in mij een lied van overwinning, ik bouw op U en ga in Uwe Naam!

Vierde kruispunt, veilig over? We krijgen toch een vest: Het is een reddingsvest!

Amen